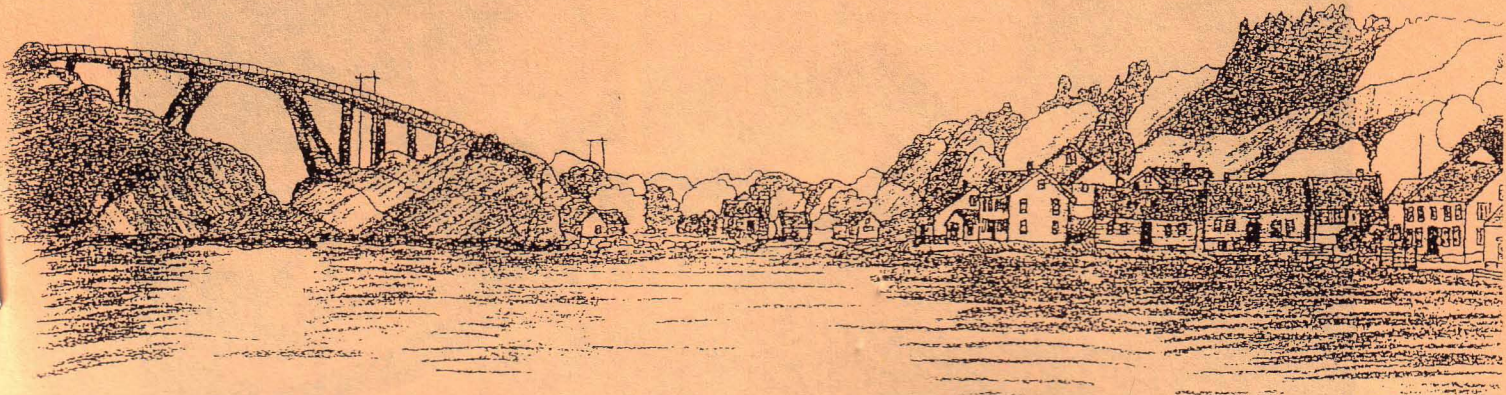

Skjernøyposten

- ORGAN FOR SKJERNØYFOLK UTE OG HJEMME -

Nr.3.

Sommer-høst 2003

35. årg.

SKJERNØYDAGEN 2003.

Det var lørdag 2. august, fra kl 12.00 og utover ettermiddagen.

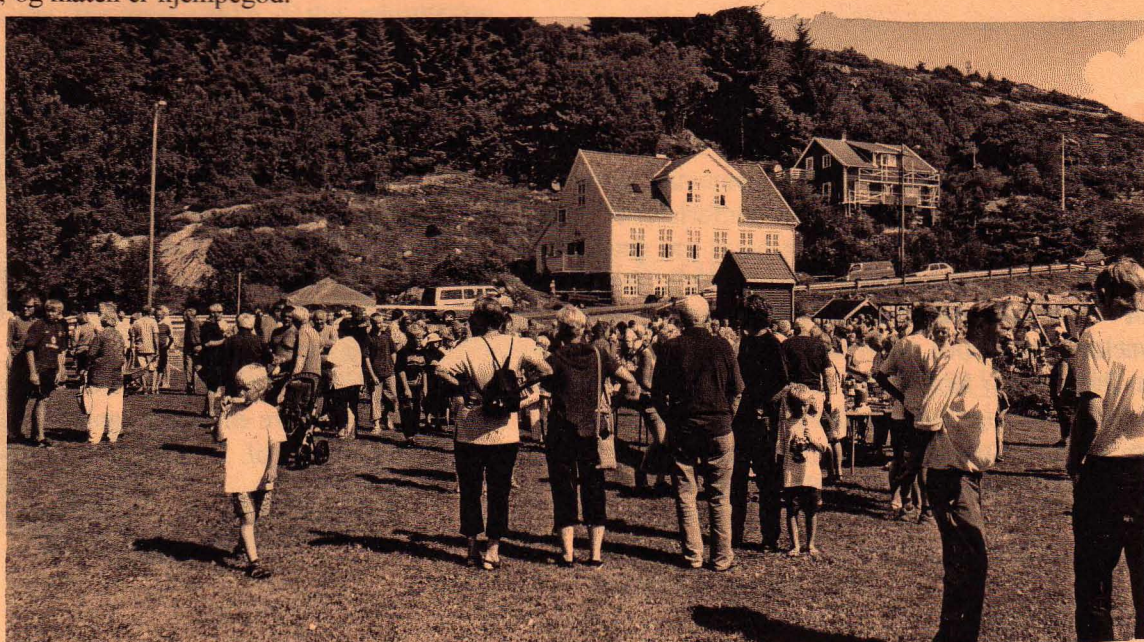
Dagen innbrakte netto 39.887 kr. og var et fantastisk resultat. Været var fint og oppslutningen helt fantastisk. Det var flere hundre mennesker av stort og smått.

Vil gjerne takke alle som var med å bidro denne dagen, og da også en spesiell takk til Helselaget, som igjen stiller opp for oss. Vi hadde masse lopper og nesten alt ble solgt. Maten fra kaféen og grillen gikk unna, og utpå dagen var vi nesten tomme. Vi hadde også aktivitetstilbud til barna, både krabbefiske, hesteridning og spill. Vi fikk også til en liten auksjon på de tingene som vi mente hadde verdi. Ikke alléverdens inntekter på dette, men masse moro.

Ellers har Grendehuset vært utleid i 5 Uker i sommer, og dette har brakt 24.000 inn på konto. Nå selger snart huset seg selv, for til neste år er det allerede leid ut 4 uker, og de som har tenkt å leie for 2004 må ikke vente for lenge. For 2005 er det bestilt 14 dager.

Gjelden på Grendehuset i forbindelse med oppussingen er også nedbetalt denne måneden, og dette er virkelig bra. Hvem hadde trodd dette når vi startet oppussingen i 2000.

Grendehuskaféen har hatt oppe i hele vinter, og de har klart å få 60 nye stoler til Grendehuset, dette er helt fantastisk. Har hørt at det også er planer om kafedrift i høst også. Håper mange har tid til å komme, de fortjener dette, og maten er kjempegod.

Terje.

Snurpenotfisket etter makrell.

Vi i "Skjernøyposten" vil prøve å starte en serie med bilde og tekst av fisket på øya, fra tidligere tider og opp til nyere tid. Men da må vi ha hjelp av dere lesere av "Skjernøyposten". Har dere bilder av fiske fra gammel eller nyere tid så ta kontakt med oss i redaksjonen. Vi lover at bildene skal leveres tilbake, så sett i gang å let i gamle albumer eller skuffer.

Vi begynner med dette bildet som er tatt ca: 1954 - 55 da snurpefisket etter makrell var på toppen. Det var 8 snurpenotbåter og snurpeskøyter på øya.

Bildet ovenfor viser 4 av snurpenotbåtene, som har kaffepause i Skinnerglåva på vestsiden av Ryvingen. Foran fra høyre ligger "Dyreid". Eiere: brødrene Sverre Dyrstad og Kristian Aanensen, Dyrstad. På innsiden av "Dyreid" ligger "Bausen", eiere er Alf Abrahamsen Dyrstad og Georg Walvick. Dyrstad. Til høyre bak "Gavla" fra Ytre Farestad. (det er ikke den samme gavla som ble solgt fra Ytre Farestad for tre år siden) Eiere er: Tonning og Birger Gundersen, Hermann og Sverre Syvertsen. Innenfor "Gavla" ligger "Ryvingen" eier er Alf Pedersen Valvik, som står ved styrehuset framme i båten. Vi ser også til venstre Sverre Dyrstad på land og Sigurd Aalvik som var mannskap hos Alf Pedersen. I "Gavla" ser vi to mann som vi tror er Tonning Gundersen (t.h) og Sverre Syvertsen. Resten av mannskapet er nok på heia og speider etter makrellstim. Det var for det meste 3 mann på notbåtene og 4 - 5 mann på skøytene.

"Vi blar i arkivet"

Vi tar med enda litt fra vinteren 1970. Havis. Den 7. febr. viste drivisen seg utenfor Odd og Kråka. Men dagen etter kom det et lavtrykk fra vest med frisk sønnavind og delvis mildvær. Isen forsvant og vi regnet med at "nå har vinteren fått seg en trøkk på trynet". Men omforlatelse! Vinden tørnet til N.O. og det ble bitende kaldt. Da vi våknet om morgenen den 10. og så utover havet var det bare is å se, både østover og vestover. Neste dag stilnet vinden helt av og havstrømmen satte isen inn i alle fjorder og viker. Og for å gjøre bildet fullstendig, så sank kvikssølvet til - 14 grader, som frøs igjen alle viker og sund hvor havisen ikke hadde funnet veien. Hele øya lå i en iskald omfavelse. (Fra toppen av Grottevarden kunne en ikke se klart vann i noen retninger.)

Våren 1970. Dagbok 24. febr. Hjelp vi drukner i snø! Dette er rett og slett forferdelig.- Vi hadde ett innlegg om vinterværet i forrige nr. og vi trodde det groveste værte var over, men det var nok bare en vakker tanke. Det vi har vært igjennom de siste 5 dagene skal en nok langt tilbake i sagaen for å finne maken til. På de dagene falt det mer snø enn dobbelt for gjennomsnittet for hele februar måned.

Skjernøyposten.

- ORGAN FOR SKJERNØYFOLK UTE OG HJEMME -

Redaktør: Sigurd Aalvik, tlf. 38 26 86 11

I redaksjonen:

Georg Walvick, tlf 38 26 86 36

Norvald Jenssen tlf 38 26 86 75

Evert Knutsen tlf 38 26 86 86

Rita T. Dyrstad tlf 38 26 87 16

Janne Knutsen tlf 38 26 85 86

kasserer.

Adr.: Skjernøy, 4516 Mandal

Bankgirokonto: 7877. 06. 62604

E - postadresse: skjposten@c2i.net

Kontakt i USA: Mrs. Agathe Tompson

865 Buck kd., Stone Ridge.

N.Y. 12484. USA. -.

Abonnt pris pr. år kr 60. -. USA \$ 10

Makrellfisket har i sommer og høst til denne tid vært elendig. Det har nesten bare vært pir, det vil si småmakrell helt ned i størrelse 8 stk. pr. kilo. De kan ikke fiskemottagerne få omsatt så til denne tid har makrelldorgene nesten ikke hatt fangster på dekk.

Rekefisket går som vanlig med bra fangster når værforholdene er gode.

Ellers er ålefisket i år mest som i fjor, men prisene er veldig dårlige. Kr 37.00 pr. kg for stor ål og kr 27.00 pr. kg for små. Det er en veldig nedgang i prisen som var for 3 - 4 år siden. Da fikk fiskerne kr 52.00 pr. kg for stor ål, men nå er store oppdrettanlegg av ål begynt, så ålefisket er nå mindre lønnsomt.

Annet fiske etter lyr, sei og torsk har vært dårlig i sommer, kanskje på grunn av det varme vannet i sjøen.

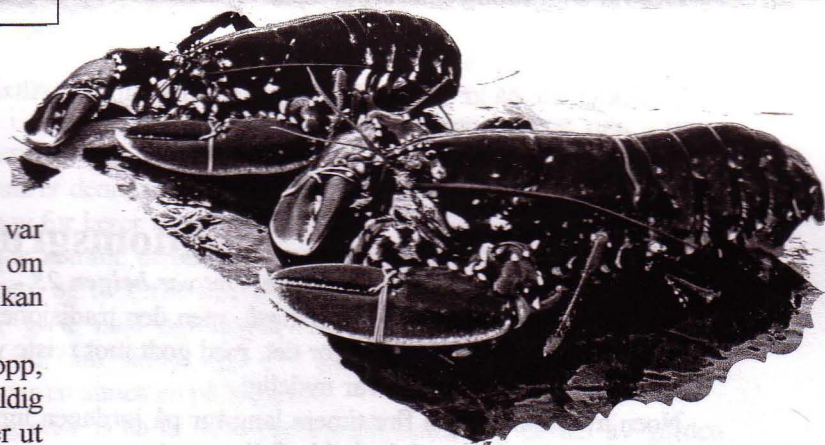
Men krabbene har vært uvanlig fulle av mat, og det har også vært gode krabbefangster. Det har vært godt salg, til en pris av kr 8.00 pr. stk. Og i år har krabbene vært giftfrie.

1.okt. går hummerteinene i sjøen, selv om fangstene har vært dårlige de siste årene blir det nok en god del teiner i sjøen i år også. Vi kommer tilbake med resultatet i neste nummer av "Skjernøyposten". Lykke til!

Litt Fiskeprat.

Vi begynner med laksefisket. På Skjernøy var det 8 - 10 kilenoter i sjøen. Har hørt om fangster fra 50 til - 150 kg pr. garn, men kan nok hende noen har fått enda mer.

Men de var veldig fin laks som ble tatt opp, mest i størrelsen fra 4 til 7 kg. Det var veldig lite svele, det vil si laks under 3 kg så det ser ut til at det har vært veldig dårlig rekruttering, noe som kan gi mindre fangster neste år.

Mon tro om mi får sett noe tean i år???

En pussig historie.

Da jeg trakk ålerusene på Båtvika, var det en 2,5 kg stor sjø-ørret i en av rusene. Jeg tok ørreten ut av rusen, gav den et kutt i hodet og bløgget den i gjellene, og la den i en plastkasse på dørken. Men plutselig så jeg et plask på utsiden av båten og der forsvant ørreten i dypet igjen. Den hadde hoppet opp og over den høye båttripa på den 22 fots store motorbåten.

Snakk om sprelsk ørret.

Georg Walvick.

SKJERNØY KAPELLE

Litt om ungdomforeningens arbeid. Høsten 2003 begynte sitt semester med sensommerfest fredag 15. aug. Det ble en fin kveld med mye sang og leker for barna. Fullt hus med god mat, grilling av pølser og hamburger med tilbehør, vaffelsteking og salg av is. Tror alle koste seg. Utover høsten blir det mange samlinger. Vi vil trekke fram kveldsbibelskolen. Den er lærerik og vi diskuterer de forskjellige emner. Kaffè hører også selvfølgelig med. Møteuke blir det i oktober, da er det krabbefest på fredagen – det er en tradisjon som vi holder på. Kosekveld blir det 29. sept. Så vel møtt på kapellet.

Å. Aa.

Samlingsfesten.

Søndag 7. sept. kl 16.00. Det var fullsatt storesal på kapellet denne ettermiddagen. Sang var det av SKB. I høst er det kommet noen flere barn til koret, og de var med å sang for første gang. De sang av hjertens lyst. Det var virkelig fint å høre på. Til bevertning var det hjemmelaget kaker med kaffe, og det var leker for barn og voksne.

Mary Kleiven fra Normisjon holdt andakten, hvor hun fortalte med bilder fra bibelen om den blinde mann som møtte Jesus og fikk synet igjen. Kort og godt en gild ettermiddag på kapellet til Herrens ære.

Helselagets Høstfest.

Lørdag 6. september ble Helselagets høstfest arrangert, og det ble en hyggelig lørdagskveld for ca. 50 gjester.

Oddbjørg åpnet, og Kåre Rosseland på trekkspill og Trond Løvslund på saksofon spilte et par melodier før maten kom på bordene.

Det var som vanlig smørbrød, kaffe og kaker, og gjestene koste seg og syntes det smakte godt.

Kåre Rosseland holdt en fin tale, og etterpå spilte Rosseland og Løvslund flere kjente og kjære sanger, og med tekstene på "overhead" sang festlyden med.

Kollekten ble på kr 2.801, og blir gitt til forskning på Alzheimers sykdom og aldersdemens.

Janne.

Ungdomsgruppetur.

Fra en deltaker har vi mottatt dette. Det var helgen 23.- 24. aug. (Red.)

Ungdomsgruppa var på tur i år også, men den tradisjonelle turen til Rivenes utenfor Søgne ble det ikke noe av. Litt skuffet var vi jo for det, med godt mot reiste vi i stedet til Karin og Sigurd Dyrstads hytte på Ljosland i Åseral. Været var nydelig!

Noen av oss hadde en fire timers lang tur på lørdagen innover i Åseralsheia, mens andre lagde mat, - og etterpå avkjølte vi oss i det kalde fjellvannet!

Turen ble annerledes, men kjempegøy!!!

Skjærgårdsgudstjeneste.

Var i år søndag 3. august sammen med Holum Menighet, på samme plass som tidligere. Det er på friarealet innerst i Ystevågen mellom Rosnes og Ytre Farestad. Det er en herlig plass med brygge og badestrand, grillsted og toalett.

Været var helt nydelig og det har vel aldri vært så mange båter som la til der som i år.

Mange folk kom også landveien, og det var vel kanskje i overkant av antallet som var året før. Rundt 200 – 250 mennesker av stort og smått møtte fram.

I år var det også barnedåp, og det er første gang et barn blir døpt ute under åpen himmel på Skjernøy.

Det var Alette Kristine som ble døpt: Foreldre Gunn Hilde og Arnstein Syvertsen Ytre Farestad.

Sokneprest Haraldstad forrettet, og til musikk var det trekkspill munnspill og afrikansk tromme.

Etter gudstjenesten var det kaffe og rebusløp.

PORTRETTEDET.

Portrettet denne gang kommer fra en utvandret Skjernøyjente, bosatt i Kristiansand.

Intervju av Marriet Rysstad f. Karlsen 28.9. 1932 på Skjernøy.

Yngste datter av Ruth og Kristian Karlsen Farestad.

Jeg besøker min tante Marriet og hennes mann Agnar i deres koselige leilighet på Høyvoll Brygge i Kr.sand. Når vi kikker ut av stuevinduet er det nesten som om man ser ut over Rosnes våa? ”Ja, sier Marriet, her kan jeg sitte og se ut over sjøen og tro at jeg er i mitt barndomshjem på Ytre Farestad (nå huset til Onsaker)”. Her på Høyvoll brygge har de bodd i 7 år, før den tid var deres hjem på Gimlekollen i Kr.sand.

Marriet kommer just inn fra sin ukentlige svømme trim, så det og holde seg i form er viktig for en god alderdom, sier Marriet.

I stuen ligger det nydelige broderier som er ført i hånden av henne,

hun er en kløpper til og brodere de nydeligste duker og puter en kan tenke seg. I Røde Kors har hun engasjert seg i flere år, og da spesielt i besøktjenesten. Besøktjenesten er en avdeling under Røde Kors som på frivillig basis organiserer det slik at de eldre får tilbud om besøk i hjemmet eller på institusjonen de er på. Et behov som er stort etter hvert.

Men Marriet er som nevnt født på Skjernøy. Her bodde hun til hun var 3 år. Fordi i 1935 tok foreldrene hennes bestemmelsen for at hele familien skulle flytte til Kr. Sand. Her var det bedre muligheter for utdanning og jobb for hennes eldre søsken, og etter hvert henne selv. Far Kristian Karlsen var murer og han hadde jobbet i Kr. Sand en tid før han fikk sin familie inn til seg.

Gården på Farestad beholdt de i årene fremover, og Marriet lengtet alltid tilbake. Så når sommeren kom så var hun hoppende glad for at de skulle ut til øya og hennes paradiset.

Og da hun var 7 år og startet opp på skolen, gikk hun først i Kr. Sand, men dette var i krigsårene og når våren kom så ble hun tatt ut av skolen før påske, fordi da måtte hele familien ut til Skjernøy og gjøre vår onna, slik at de hadde god matauke til vinteren som kom.

De tre eldre søsknene (Karel Kristiansen- Clarens Kristiansen –Ruth Dyrstad) hennes hadde sin skoler og jobber i Kr.sand, men når lørdags ettermiddag kom var det for dem og hive seg på sykkelen og sykle Kr.sand til Skjernøy, for og ta del i arbeidet på gården, og på søndagene samme ruta i retur. Marriet var jo den yngste av de fire søsknene så hun slapp sykkelturene, og høybørene og potetkurvene var nok letter på hennes skuldrer, så for henne er denne tiden fylt av et rosa skjær.

Marriet likte godt og gå på skolen på Skjernøy for lærer Berge.

Hun gledet seg stort hver vår når hun kunne komme ut til sitt paradiset for å gå på skole der i sammen med Skjernøyvenner.” Dette var under krigen, og tyskerne bodde også på skolen hvor hun var elev, det gjorde det ekstra spennende. Tyskerne var greie med oss unger, husker aldri episoder hvor jeg ble skremt”, sier Marriet. Slik var det frem til hun skulle opp i 4 klasse. Men etter det fulgte hun undervisningen i Kr.sand, fordi fremdriften var en annen en på Skjernøy.

Så Marriet fortsatte på skole i Kr.sand, og etter noen år ble barndomshjemmet og en del av gården solgt, Marriets far døde, og moren satte igjen med 4 barn under 20 år som skulle opp og frem i livet. Det ble for mye for familien og holde gård på Skjernøy og hus i Kr.sand.

Marriet ble by menneske. Etter endt middelsskole tok hun handelsglym og der traff hun sin mann Agnar, han drev agenturforretning i Kr.sand helt frem til sine pensjonistdager. Marriet var kontordame i hans firma, og trivdes veldig godt med den jobben, pluss at hun kunne veksle med og være hjemmearbeidene for deres hjem og to barn inne i mellom.

Men Marriet lengtet tilbake til Skjernøy, og som nevnt så solgte ikke hennes mor alt av eiendom på øya. Det ble derfor helt naturlig at det måtte bli hytte på Farestad i 1973, og det var da også helt naturlig at det var Skjernøyfolk som bygget den. Stor takk til Paul og Arne Martin Kristiansen samt Erling Jenssen for at vi har fått så grei et hytte. To av dem er jo døde nå men Marriet sier at det er mye deres fortjeneste at hytta er blitt så grei og at de trives så godt!

Det eneste skår i gleden er at flåtten også liker seg så godt der ute, men vi klarer og leve med den!

Marriet er imponert over Skjernøy folk sin dugnads innsats for øya, og at tradisjoner blir holdt i hevd, det og kunne gå på utfukter i regi av kvinneforeningene der ute er et koselig høydepunkt, og jeg er glad for at øya befolkes, men så storstilt utbygging på øya ønsker hun ikke.

Vi er kommet i september, men hytte livet på øya er ikke over for det, ”nei, hva tror du, vi skal ut og være der i helgen, det er så flott et lys nå på denne tiden, og så er det jo mitt paradiset” sier Marriet og smiler over hele fjeset.

Rita T Dyrstad.

En minne hilsen fra lederen av Ryvingens venner over sommeren 2003.

Åpning av sesongen for Ryvingen startet 22. juni og ble avsluttet 18. august.

I løpet av disse 8 ukene har ca. 800 personer besteget tårnet, og ca 150 har overnattet i boligen. Det er nå overnattings muligheter til 22 mennesker fordelt på 7 soverom. Det er medlemmer av Ryvingens venner som har vært vertskap på fyret, med "vaktskifte" på søndager etter en ukes jobb. Det har vært en koselig jobb om jeg skal kalle det det, en jobb hvor en møter mennesker fra inn og utland, en møter mennesker som setter stor pris på at de kan få anledning til og oppleve fyrlivet for en tid, vennskap blir knyttet, allsangen går i lystige toner ut over plassen, lys strålene fra fyrtårnet går sin rundans over svaberg og hav, en barnelatter runger ut over stranda, gode stunder for sjela og ta med seg inn i høst og vinter tiden.

Pensjonistene vil også besøke Ryvingen. Her i juli kom Olga Berge, Kjellaug Jacobsen og Ruth Dyrstad alle fra Skjernøy, med sovepose/mat og div under armen, de ville ha seg en liten ferie på fyret. Kjellaug og Ruth er godt kjent med fyrlivet fra tidligere. Kjellaugs mann Egil Jacobsen var fyrvokter der i mange år. Ruth bodde på fyret fra 1953 til 1955 med sin familie, da også hennes mann hadde jobb der ute. Det ble en koselig stund for dem, og for de av oss som fikk være i deres selskap.

Mandal Kommune med Vassmyra ungdomsskole i spissen har nå inngått en leie avtale med Kystverket. Leieavtalen er på 5 år. Den innebærer at det er Kystverket som har ansvaret for vedlikehold av tårnet - maskinhuset - halvparten av sjøbua. De andre byggingene er det Mandal kommune som har vedlikeholdet for, pluss en del annet.

Nå har skoleelevene sitt klasse rom på fyret, og du som vil kan leie det i helgene, det er rom for alle på Ryvingen, så velkommen skal du være ut til det gode liv på Norges sydspiss.

Rita T Dyrstad.

Arealplangruppa.

I sist nummer av Skjernøyposten hadde vi STATUS for arbeidet i arealgruppa. Ut fra dette skal:

- Alle gårdene skal ha avholdt sine gårdsmøter innen uke 38, hvor FELLES BESTEMMELSER og valg av aktuelle gårdsrepresentanter skal være avklart.
- Kartene skal være ajourført med inntegnet byggesoner. Det beste er om en kan punktinnsette hus/hytter hvor det er avklart. (i stedet for "skravere" byggeområde)
- Arealgruppa skal bruke tid til gjennomgang av resultatene fra disse møtene i september. Om nødvendig kan det bli aktuelt å innkalle til nye gårdsmøter for mer informasjon og avklaringer.
- Det samla materialet skal legges fram for øyas befolkning til et fellesmøte for avstemming i oktober.
- Lokal planen for Skjernøy går deretter til behandling i kommunen.

Vi oppfordrer Skjernøyfolk til å følge med å komme med innspill på møtene framover høsten.

Åshild og Karin

Skjernøymarsjen.

Gikk i år søndag 24. aug. Grunnet grendehuset var bortleid hele helgen ble start og innkomst lagt til kapellet, og det fungerte bra. Det var også som det pleier å være kaffe, m.m. ved Dyrstad skolehus. Været var ganske fint, godt og varmt med sol fra klar himmel.

Deltakertallet var vel noe mindre enn de tidligere årene som har vært ca: 200. I år var det ca: 150 deltakere, men Kjell Gaukås som har stått for marsjen sier til avisen "Lindesnes" at han hadde håpet på større deltakelse men er stort sett fornøyd. Når man tenker på det var over 1000 mennesker som gikk marsjen på 70 tallet er ikke 150 deltakere mye. Gaukås sier videre at de nå overgir det tekniske til Mandal Marsjforening. Dermed er vi sikret at den lever videre i årene framover.

Kiosk på Ryvingen.

Vi var en del ungdommer som ble spurt av Odd Arne Skogen om vi ville stå i kiosk på Ryvingen. Malene Christensen, Camilla Dyrstad, Siv Dyrstad, Therese Aanensen og Stein Erik Amunsen var de som svarte ja til å bli med.

Det var et prøveprosjekt i samarbeid med Vassmyra Ungdomskole. Vi som ble med tenkte at dette sikkert kom til å bli en spennende sommer, for hvis det ikke var folk kunne vi jo bade, sole oss og ha det gøy.

Dagen før vi åpnet var vi ute på Ryvingen og ryddet og vasket i den veldig rotete og skitne sjøbua nede i havnen. Etter hvert ble vi ganske fornøyde med resultatet: Det ble en koselig sjøbua med is, kaffe, godteri, vafler m.m.

Stein Erik og Camilla begynte fredag 27. juni, og de fikk inn ca. 700 kr, og vi syntes ikke det var så verst til å være den første dagen. Vi måtte opp til huset (ved fyret) å lage vaffelrøre og kaffe hver gang, så det ble noen trimturer!

Det var alt fra vind og regn til fantastiske sommerdager, og salget varierte opp og ned med været.

Vi fikk inn fra 29 kr til over 3000 kr på en dag. Så var det selvfølgelig dager vi ikke var der på grunn av dårlig vær.

Etter en del strev fikk vi reklamert i både "Lindesnes" og "Fedrelandsvennen" – men allikevel ble de fleste som kom overasket over at det var kiosk på Norges sydligste fyr.

Det var selvfølgelig dager da vi synset det var kjedelig: Ikke dekning på mobilen, bare sauene som selskap, men alt i alt syntes vi det var en gøy sommer!

Hilsen Siv og Malene.

Bildet er fra "Lindesnes" 14. juli og viser Therese Aanensen (t.v) og Siv Dyrstad i sjøbua på Ryvingen. Utenfor sjøbua hadde de rigget opp bord og stoler hvor folk kunne slappe av i solsteken. Ungdommene holdt kiosken åpen hver onsdag, fredag, lørdag og søndag til første uken i august. Det var et glimrende tiltak. Vi ønsker kiosken vel åpnet til neste sommer.

Fra Svein Berge har vi fått sendt inn følgende beretning om Salve Evertsen Farestad. Det er en annerledes historie som ikke alle kjenner til. Forfatteren B.L. er ukjent men det er skrevet mens Salve ennå levde. Beretningen er på 6 sider og vi kan selvsagt ikke ta med alle sidene på en gang.

SALVE LODS!

En beretning om Salve Evertsen Farestad!

Der har gått mangt et vaskene veir om Lindesnes og ind forbi Ryvingens klippe mod Risør bank og Mandalslandet. Slag i slag kan de komme udover høsten og svarte vinteren, og reiser du først forbi en luftklar dag, vil du nok se sporene der af i de knudrede svaberg og den krøllede, kallede forovervenede furu vekst. Havsand føget opp i land, med itusprukne muslingskall og stivt lysegrønn marehalm i skorterne bortover til skovranden.

Ungerne fra byen ligger sommerdagen nede på Sjøsand og roder og graver opp tegn og underlig gjerning i form av finpillede dyre skjeletter. Fortidens druknede katte, rustne redskaper og allehånde gjenstande af uforklarlig art, og ubetalelig verdi for «legen kram bod», eller kommende fremmede. Det tør stundom henne at det er dyrt leketøy dette havets barnegraver. Ingen ved at sige hvorfra og hvorledes det er kommet der opp, i den hvide solvarme sand. Folk fra de kanter vokser opp i dette, år for år. Det ene uvær etter det ande, og så ser de vel ikke på dem med den samme forferdelse som fremmede folk fra blidere egne. Men så er der dog enkelte sådanne riktig overhånds ver, som huskes og skriver seg inn i minnet med drønnende sprog blant befolkningen, et sprog som kun *denne* (befolkningen) tilnærmelsesvis kan gjengive. Språk de gamle fiskere som kom ved Mandals brygge, eller ha en passiar over krambod disken i Kleven. Best er de dog faren om Lodserne fra Spangereid eller fra Skjernøysund (Skjernøya) skulle være i byen med hummer og rev torsk. Hent en af dem ind fra kjøkkenet, ha i ham en dram, og få ham så til at fortelle.

Det kan være en 30 år siden hin forferdelige November natt som sent vil glemmes fra Jedern til Kristiansand. (ca 1850 talet?)

Hele Nordsøen veltede sig innover, gråblå med skummende kamme kom bølgeraden anstigende innover, løftende med sig vannmasser til de tørnede mod berget og brast så hele kysten stod i lysende røg og stormaktene tog tag igjen, løft på løft bæres havet innover. Mens favne tykke furutrær knakk som pinneved oppe i fjellet. Himmelen var begsort. Morgenen etter var det som hav og land pustede tungt ud i sitrende skjelv etter nattens vær, mens tåken drev foran, solgryet i underlige former, som en hav af flygende utysker, henover havets mumlende blygrå falder. Utenfor lodshytterne inne på land stod mennene i klynger og kikkede vekselvis i lange kikkertør, fåmælte og tobakkstyggende, mens kvinnfolkene flokkedes seg om dørstokken og på trappé hellen, hviskende som til kirke høytid. Borte på Hattholmen gav man sig i ferd med at hive skjøter loss fra alle nattens fortøyninger. Dra i surringer og bobletang, men de holdt opp da de så Farestadbåten svinge om pynten og stå inn til Hattholmen for alle årer. Og frem bag mas og skjær kom de flere og flere, etter som tågen forsvant for solvarmen. Alle i kjølvannet på Farestadbåten. Oppe på Hattholmen stod endelig hele lodsflommen samlet, vendte skråen og kjeg i kikkerten. Den dag hadde de alle holdt seg hjemme, dette hadde ingen kunnet klare, og ingen skulle være der å se. Alt havde stått sløret og blindet i råk og fokk. Ved middagstider, under et skrikende kor av måger i rastløs krets stod hele skjøyte flåten utetter med Peder Hattholmen i spissen. De hadde endelig kjeget og tygget seg sikker på, at der var vrak på skjærene (Eikelandskjærene) ute ved Ryvingen. En knekket mast rakte opp mot horisonten der ute. Det var en Hollandsk kuff, som hadde fått unnervanskjærets skarpe rov-tann inn gjennom den brede baug. Fokkemasten slang-avkappet etter vantene nede om le side. Rundt om lå stumper av skanseklødingen og planker. Levende liv fantes ikke om bord, og skipsbåten var borte så en hver kunne vide hvordan det var gått mannskapet etter slik en natt i åpen båt. Nede i rommet lå halv våte kaffesekker, sukkersekker og annet godes. I kahytten kikkertør og instrumenter, Hollandske bibelbøger, men journal og papirer hadde dem nok tatt med seg i båtene. Lodsene undersøkte skuten fra baug til speil, og da de stod over den oppbrudte luke så; ja så. Bernt Spidsbo så på Peder Hattholmen, Peder på Salve og Salve på Syver Tobiassen, og som så var det jo fra gammel tid av at det som lå vrak i sjøen, det var herreløst gods og synd var det om alle de gode varer skulle bederves af saltvann - og Jo - ! De heiste og hev opp sekker og fustasje, delte og pratete, og ut mot aften vandrende de hver til sin kant. Med tunge årslag fjernede skjøytene seg hver til sin kant, langsomt, langsomt i vindstille, med blinkende strimer i kjølvannet efter seg; Den viktige last tyngende så årene stod som buer for hvert slitende åretak. Og solen sank over det blanke hav, der skyggene tegnet seg sitrende i aftenens blod, skyggene av Ryvingens steile klipper. Skyggene skjalv og strakte seg, båtene forsvant under land og solen under den fjerne linje.

Lenge etter at aften glansen var slukket ved midnattstid omtrent, dreide en liten båt om pynten og bukserede seg i mørket opp fjorden innover til Mandal, opp elvemunningen og frem til Andosens brygge. Fruntimmeret som rodde den, fortøyde båten og gav seg til å gå frem og til bake på bryggen. Slik gikk hun til morgen lyse, og da gamle Bertel Andersen lukkede opp. oikk hun inn i byen og lige til skriverns hus. Gamle Åse kokke stod i bislaget

"Jo takk, det kunne være bedre, Kristian har ligget hele ugen for benværk". "Har du fisk til byen i dag?" "Nei, ikke i det i dag. Jeg ville gjerne tale med skriveren". "Han er ikke oppe ennå, kan du vite. Men kom inn på kjøkkenet, nu setter jeg kaffen på." Mens kaffen snurrede og Marie varmede seg, forsøkte Åse å fritte henne ut om hennes ærend til skriveren, siden hun hadde sådant hastverk. Men Marie var ikke til å pompe for annet end at Kristen, mannen hennes, hadde kommet med de ander lodserne i går. Og underlig er det med Herrens styrelse føyde hun til, id det hun satte kaffe skålen for munnen. "Det blev just akkurat til det beste!"

Men ude på ettermiddagen viste hele byen at Sorenskriveren, Lensmannen og Søren politi var reist ut i skjærene og arrestert dem alle sammen der ute. Marie Udevigen, konen til Kristen lods hadde meldt dem alle sammen! De hadde ranet en hel skips ladning, og vor Herres vorde veier hadde de nyttet til røveri, og kanskje det som verre var! Ja, for Ingeborg Berthelsen hadde hørt at de nok skulle ha slått livresterne av en Hollendergutt som lå igjen på vraket. Neste dag stod Tørres i Hommen, som just kom fra Risørbank, og hadde sett skriveren og hele tyvebanden komme i land nede ved fiskebryggen og berettende, at det var verre en noen hadde trodd. Han hadde enda våget seg til å spørre skriveren selv om hva de hadde bedrevet, og så hadde skriveren bare sagt. Gud bevare dem min gode mann. De må ikke spørre meg om det. Og da hadde skriveren sett like så morsk ut som den gang da de fant liket oppe i Bjørndalsmyren. Grå og vaskolder kom de og gikk de, og kom de igjen de leie november dage. Fattigmann frøs og mørket, at det blev vinter. Byen skitnet seg riktig til før vinterens rene hvite dager, likesom de uskikkelige børn gjør det foran bade stampen om lørdagskvelden. Det var et skvett og et søle. Drypp og allverdens ølendigheter. Hosten og harken og våte ben. Paraplyer og galager og våde tunge regnplagg og skyteferdighet drog seg inn over trapp og terskel. Elven løp grå og tung, men de brede svingene mellom Ballstbryggen og verftene ute i havet, som lå med hengende tåger over seg. Pjuskete sjøfugler skrek mellom skjær og holmer, nu og da seg en skonnert inn i mod Kleven, med regntunge seil, ved rattet stod rormannen i full oljehyre, mens vannet silte av skjegg og sydvest. I loshytterne stod konene og barn alene. Grått var det ute, og grått var det inne, og mennene satt i arresten i byen. Men det lakkede og led og tiden sneglene seg fremover.

November gikk og desember kom, og så var det ugen før jul at solen skinte og landet lå drivende hvitt av sne over by og dal. I den solfylte dag kom båten utover med de arresterte menn. De hadde fått fri etter siste forhør. Skriveren var reist til København og fullmektigen hadde våget å slippe dem løs før selve saken mot dem skulle i gang. Fogden og mange med ham hadde nok brummet en del om ungdom og lettsindighet, men fullmektigen hadde tatt løfte av lodserne at de skulle pent innfinne seg over nytt år, og så slapp han dem. Så var det lille julaften at fullmektigen var kommet hjem fra en forhør reise oppe i Mandalen. Furuveden sprakte inni ovnen og den lille frue tog av bordet, mens fullmektigen stappet sin pipe med de mange gode venners navne skåret inn i hodet. Da det nu var en slags helg og reisen hadde vært svær, skulle han få et glass toddi og det skulle den lille frue egenhendig lage til ham. Inn kom den rykende toddi og kakefatet, og han spiste og roste den overmåte. «Hysj» for fruen plutselig opp; «Jeg synets det pusler ute i kjøkkenet. Du skal se det er en fant». Det banket svakt. "Kom inn!". En liten unnselig kone kom inn og neide, blussende rød under hode tørkleet. "God aften mor". "Jeg er nok Salve lods kone". "Ta sidde, vær så god". "Takk jeg kommer nok med noe hummer". "Nå det var jo heldig, så når til jul da. Hva skal hun ha for den da?" Spurte fullmektigen uten å ense økonomisk kremt fra hans kone. "Så det var nok meningen å spørre fra Salve om ikke fullmektigen ville ta den for ingenting". Fullmektigene velvillige åsyn formørkededes. "Ja, ja," fortsatte konen. "Han var først bange han Salve, at fullmektigen skulle mene at - at - likesom ville - ville" - "Bestikke meg litt?" "Ja, så omtrent. Men så sa jeg at fullmektigen ville nok skjønne, at jeg måtte velsigne ham fordi han hadde latt Salve komme hjem til meg og barnene i juler". "Min snille kone". "Ja, stor er det ikke. Det har ikke vært videre vær for hummer, men viss fruen vil se ut, så har jeg den her". Ut fra en kurv i kjøkkenet henter hun åtte store svarte hummer. Fruen så på dem og roste dem, og lodskonon berettet hvor og når de var tatt, gikk fullmektigen opp og ned i stuen, røkte sin pipe og var i meget tvil. Men da han møtte den lille kones bedende blick under tørkleet, gikk han bort til kurven og la armen om sin lille hustrus skuldrer. "Ja! Ja! mor, dette er riktig pent av henne. Jeg tenker min hustru gleder seg over den gode jule mat. Kom sett Dem ned, her er litt kake å få ser jeg og det er vel ikke så galt å varme seg en smule". Det letnede der inne under tørkleet, og hun bad om at få et kar å legge hummeren i. Sidde kunne hun ikke, da hun skulle hjem imot. Hun var ikke til å formå til å sidde, og da hun til sist meddelte at Salve ventet i gården, lot de henne gå. "Farvel tak og velsignelse". Hun syslede således baklengs hen, og gjentok det samme ord til hver. "Farvel. Takk skal De ha. Farvel! Gledelig jull!"

Døren falt i etter henne. Fullmektigen blev stående litt - så vendte han seg raskt mot døren og igjennom kjøkkenet og ut på trappen. "Haloi min gode kone". Hun vente seg under gteylykten og kom tilbake. Fullmektigen la sin hånd på hennes skulder. "Hils Salve fra meg". Lysskjæret falt på hennes ansikt. To blanke tåre, øyne løftet seg opp mod ham, med en takk så strålende som ord aldri kan utsi dem. Så gikk hun. Oppe i stuen gikk fullmektigen lenge opp og ned, mens den lille frue strikkede og smakte på sin bakelse. Endelig stansede han, "Skriveren tror ikke noe på det, men gamle Osmondsen fortalte meg forleden dag at lodserne kanskje kunne ha rett, når de har påstått, at de tenkte seg berettiget fra gammel tid av til slikt vrakgods. Vi skal minsandten få Osmondsen frem som vitne». «Iir de fri da du?" "Nei, fri blir de ikke, men kan kanskje slippe med vann og brød, i stede for tukthus. Det er svær straff det ser du, Prik. En skam for mange år». Den lille frue reiste seg, tok pipen av sin gemals munn og gav ham et kyss. «Ja for du er da den snilleste mann i verden!"

Fortsettelse neste nummer.

VI BLAR I ARKIVET. Fors. fra side 2.

Det begynte fredag 20. febr. med en aldeles forrykende snøstorm. Det blåste S.O. liten storm og snødde og føk slik at en ikke kunne holde øynene oppe. Og hadde en hatt de åpne kunne en ikke ha sett noe allikevel i det snøkavet (forkortet) Været gav seg på lørdag kveld, men søndag morgen begynte det å blåse og snø igjen. Det snødde jevnt og trutt, ja det lesset ned hele dagen og neste natt. Det var nær 0 gr. og derfor nokså tung snø. Det vokste og vokste fot for fot, det ble igjen kaldere og snøen fonnet seg opp. I dag tirsdag 24. febr. snør det fremdeles. Det ryker og fyker og er bitende kalt. Fonnene har antatt fantastiske dimisjoner. Brøytebilene måtte gi opp i går. De kom til Juvika, men da var det også stopp. Så nå er vi helt isolert. Havisen ligger til de ytterste skjærene, og delvis studd fullt i fjordene. (forkortet) Heldigvis ligger r/k "Ambassador Bay" inne ved Krambubrygga og den har forsert isen og vært i Mandal å hentet proviant og post. 26. febr. Endelig, i går kunne vi puste lettet ut, det snødde ikke. Det var en hvit og fantastisk verden vi fikk se når vi fikk gravd oss ut. Den tunge snøen på søndag hadde lagt seg i trærne og siden var den blåst sammen i utrolige fonner. (Havisen holdt øya mer eller mindre isolert i 3 uker. Red.)

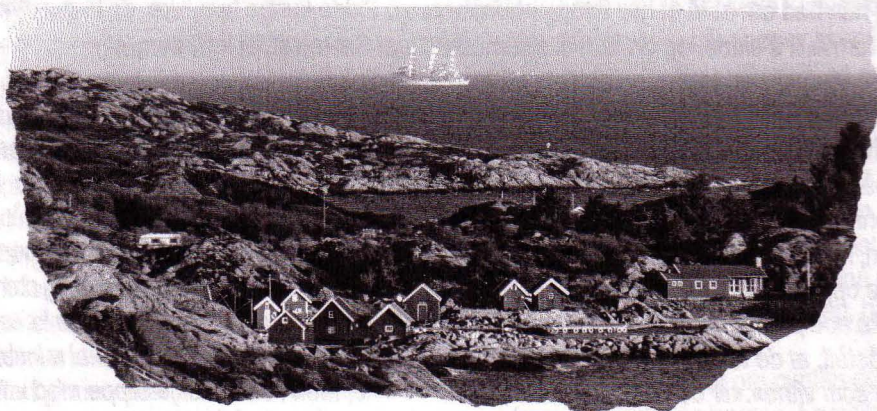
Nytt Fiskefartøy til Dyrstad.

Vi vil gratulere Jan Øystein Dyrstad som sammen med Frode Jensen fra Søgne har kjøpt den 60 fot store rekefartøyet "Rosenvoll" fra Salthaug i Søgne. Den stikker litt for dypt til at den kan ligge ved kai i Dyrstadstranda. Det må mudres litt langs brygga, noe som skal gjøres. Da dette bildet ble tatt sto den lite grunn på grunn.

Det er en solid båt bygget i stål, og har god bredde og et stort arbeidsdekk. Den har også godt med instrumenter og godt utstyr til rekefiske. Den kan fiske med to rekefiske samtidig, og da blir jo også fangstene det dobbelte av det en kunne greie med den gamle rekefiske "Ardea", som nå er solgt til Karmøy.

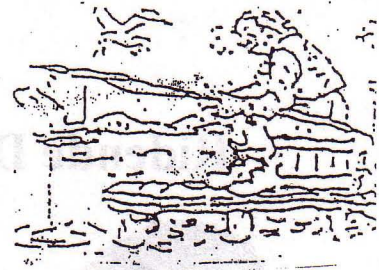
"Rosenvoll" er også den største fiskebåten i Mandal kommune, og det er meningen at det skal være dobbelt mannskap som skal gå to skift.

Vi sier Tvi - Tvi og ønsker Jan Øystein og mannskapet lykke til!!

Valvikstranda med fullriggeren "Sørlandet" i bakgrunnen.

Smånytt fra øya.

Sommeren som svant.

Så er sommeren 2003 for lengst på hell, og selv om det i sangen heter: "En sommer er aldri over", så går det ubønnhørlig mot stadig kortere dager, løvfall og høst. Og ettersom det nærmer seg hummerfiske, er nok den første høststormen like om hjørnet.

Vi har bak oss en kjempesommer, med tropenetter, smeigedager og badetemperaturer som ligger langt over det normale. Og vi må mange år tilbake for å finne noe lignende. Etter en kald vår, kom sommeren for fullt, og den varte både vel og lenge, makrellen innfant seg i store mengder, og krabbene var på plass på rua. På de ytterste holmer og skjær var det et yrende sommerliv i uke etter uke. En perfekt sommer er gått over i historien.

Rådyr påkjørt i Valvik.

Et rådyr ble påkjørt i Valvik i sommer. Dyret ble skadet og Tor Bjørn Hansen måtte ut med ettersøkehundene, og skadene var så store at dyret måtte avlives. Det var ei rå, og hun hadde trillinger, men disse skal visstnok ha klart seg.

Barnedåp i kapellet søndag

22. juni av to barn.

Det ene barnets navn var: Hanna. Foreldre:

Elin og Sverre Gabrielsen, Farestad.

Og det andre barnets navn var: Emilie.

Foreldre: Ida og Atle Hjemndal, Farestad.

I tillegg ble Alette Kristine døpt under Skjærgårdsgudstjenesten 3. aug.

Nye skole"lys"

Det er fra Skjernøy 4 stk. som i høst begynte i første klasse ved Ime barneskole og det er:

Jonatan Christensen fra Valvik, Kaia Karlsen fra Farestad, Leiv Kjetil Gaukås fra Dyrstad og Bendik Bøe fra Farestad.

Olaf Jarl Pedersen Farestad

døde søndag 3. august etter et kort sykeleie 70 år gammel. Han kom til øya i 1960 da han giftet seg med Kari. Olaf var blant de stille og

var godt likt av alle. Etter han kom til øya hadde han sin arbeidsplass på Vestemarin i Mandel alle år senere. Han etterlater seg kone og to barn. Vi lyser fred over hans minne.

Laksefiskere.

De som fisker laks med kilenøter på øya er mest hobbyfiskere. Og det virker som respekten for stenging av nøtene i helgene glir noe ut.

I sommer ble 3 kilenoteiere påtalt av politiet for ikke å ha stengt nota på rett tid. Nota skal være stengt eller tatt opp fra fredag kl 18.00 til mandag kl 18.00.

Før var det en veldig respekt for dette, de gamle fiskerne lå og ventet til klokka var akkurat på tiden før de åpnet eller stengte. Var været så dårlig at en ikke kunne komme ut ble det ringt med en gang til lensmannen eller fiskerioppsynsmannen.

Gerd Jacobsen Rosnes, (bildet over) er en av de få kvinnelige laksefiskerne på Sørlandet. Sommerens største laks som hun fikk var på 9,1 kilo og en på 7,3. Hun sier til avisen "Lindesnes at det var en stor opplevelse. Hun etterlyser mer oppsyn om sommeren. Det er mye ulovlige teiner og garn som står ute. Det er mange "dobber" uten registreringsnummer og som er vanskelig å få øye på, og som lett kan havne i propellen på en båt.

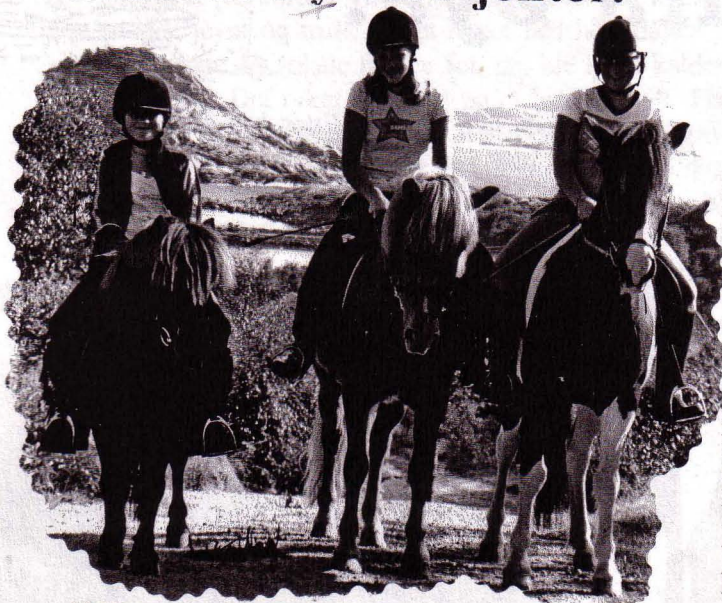
Bryllup på Kapellet.

Lørdag 13. sept.

Det var Nina Jenssen fra Dyrstad og Erik Bentsen fra Mandal som giftet seg.

Vi vil gratulere dem hjerteligst!!

Ridende Dyrstad-jenter.

Her er tre av de fire hestene som er på Dyrstad. Fra venstre: Iselin Dyrstad, i midten Camilla Dyrstad, og til høyre Anne Gro Dyrstad.

Telt på Slottsborg.

I fjorten dager sto det telt på toppen av Slottsborgheia i Valvik. Det var et par fra Lillehammer som bodde i det, og etter eget utsagn kunne de ikke tenke deg ett bedre plass å bo i telt.

Slottsborg er jo helt flat på toppen og er kjent for når blåser det vind fra vest, så er det helt vindstille på toppen.

Innflyttere.

Signy og Karl Arnfinn Syvertsen har flyttet ut fra Mandal til hans barndomshjem i "Kniben." Det er ny-oppusset og som ligger mellom Nedre og Ytre Farestad. Vi ønsker dem velkommen tilbake til øya.

Likeså ønsker vi Brita og Jan Ivar Tobiassen og sønnen Jan Henrik, velkommen som har flyttet inn i hennes barndomshjem på Ytre Farestad. Huset er nå påbygd og ny-oppusset. De bodde tidligere på Ime.

Været siden sist.

Vi har jo skrevet litt om sommerværet i "Smånytt." og legger til at temperaturen i sjøen i aug. og nå i sept, har vært og er fremdeles ganske høy. Sjøtemperaturen var høyest den andre helgen i august med 23 grader. Den 15. sept. var temperaturen i sjøen over 16 grader. Det lakker og lir mot høst. Det er lite epler og plommer da blomstringen i mai var kald og regnfull. Blåbær og tyttebær finnes ikke nede ved kysten i år.

Vi skriver 18. sept. og temperaturen i dag er 19 grader, ellers har temperaturen ligget på mellom 15 - 20 grader, noen ganger over for sept. så langt.

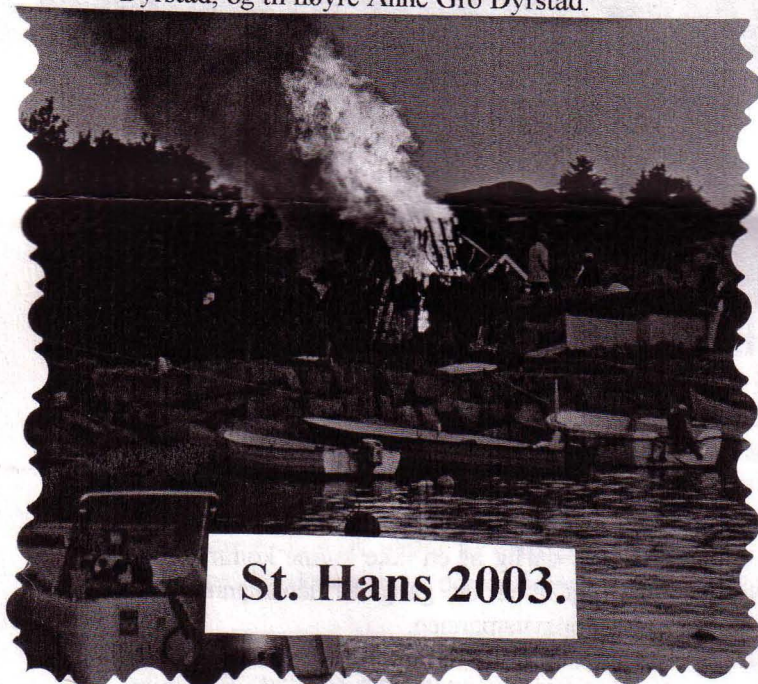
Vi runder av for denne gang. Som leserne ser har vi flere bilder med denne gang. Alle bildene så nær som to har vi fått av Åse Karin Haugestad, Dyrstad, og vi takker hjerteligst.

Rita T. Dyrstad har besluttet å trekke seg ut av redaksjonen. Vi takker henne hjerteligst for de årene hun har vært med som medarbeider.

Dermed er en stilling ledig i "Skjernøyposten" redaksjon.

Vel møtt til første halvdel i desember.

Det er i motbakke det går oppover!!!!!!

St. Hans 2003.

Været var ikke mye å skryte av. Det regnet fra morgen til langt utpå kvelden. Vind fra syd vest med mye sjø. Så det var lite å gjøre ute i båt.

Utpå kvelden lettet det på regnet, så med mye diesel til å dynke bålet med fikk en fyr på det. Mange lot bare bålet stå.

I Nordfjorden var det få bål å se, og lite båter. Det er andre året på rad at været hindrer St. Hans-feiringen. I fjor var det like galt med mye vind, og regn. Så da var det like vanskelig å få brent bål.

Vi tar med et bilde av St. Hans-bålet ved moloen på Dyrstad.